GRADSKA BIBLIOTEKA
JURAJ ŠIŽGORIĆ
ŠIBENIK
NAUČNI ODSJEK

SVE TISKANICE
brošure, oglase, osmrtnice, visites, listovni papir i kuverte izradjuje brzo i jeftino
„TIPOGRAFIJA" v. Hamilkar Vitaliani - ŠIBENIK (kod Sv. Jakova)

Postarina plaćena u gotovom.

NOVA TRIBUNA

Godina VII | Pretplata mjesečno D 6.— Inozem. 10 Pojedini broj Din. 1.50 Čekovni račun br. 34.159 | Petak 1 decembra 1939 | Rukopisi se ne vraćaju. Oglasi se računaju po tarifi. Plativo i utuživo u Šibeniku. | Br. 612

PRVI DECEMBRA

Imamo li išta u povijesti Jugoslovena, pa i u onoj svih Slovena, što bi se moglo uporediti sa jugoslovenskim Danom Ujedinjenja?

Nemamo!

Strašna i grozna istina zavija poput razorne aveti kroz opću istoriju Slavenstva: davljenje i gušenje u zametku svake pojave ujedinjenja bilo kojeg naroda ili plemena svih Slavena bez izuzetka.

Bodrice, Ljutice, Polapski Slaveni, Lužički Srbi, pa redom do današnjih Poljaka, Čeha i Slovaka, ne zagrkoše dušu čemerom niti se ovjenčaše trnovim vijencem zbog hirova aždaje Marsa ili radi Molohove gladi, već što se otrovaše zadahom kugine nemani: razjedinjavanja, cijepanja, trganja pojedinih udova od zajedničkog tijela.

Kad bi neki tudin bio ujedno i zagrižljiv, mogao bi da Slavenima klikne: Vi biste, o Slaveni, najbolje učinili da podignete zajednički hram mitološkoj božici Eridi ili Diskordiji! Vi nju uzeste za svojeg idola valjda još prije negoli je spomenu Homer, rekavši o njoj da je »Najprije mala, ali ubrzo podigne glavu do neba, hodeći po zemlji«.

Je li ta grčka Erida a rimska Diskordija, ali svakako slavenska Nesloga, bila kod Slavena »najprije mala«, nemamo za to dokaza, no kroz milenij slavenskog bivstvovanja, pa još i danas, ohola i svijesna svoje moći »podiže glavu do neba« sijući smrt po slavenskom svijetu, jer Slaven na čast njoj kolje žrtve zanosno i ustrajno!

Boli — smrtno boli ova grka i pregrka istina. Još je kobnija slutnja, da Slavenstvo ne može da spozna gorčinu i fatalne posljedice tog Eridinog bogovanja.

Danas: silne imperije kulturnih i civilizovanih nacija, kao što su Engleska, Francuska, Italija, Njemačka Sjedinjene američke države, hoće da zatru trag Eridina sjemena, jer znaju da spas države i nacije stoji u prvom redu do duhovnog ujedinjenja i bratske sloge. Ne vrijedi ni brojčana jakost državljana, ni teritorijalna nepreglednost državnih granica, ni bojna sprema, ni sanduci srebra i zlata, ako u državljanima, od prvog do posljednjeg, nema svijesti sloge i jedinstva po kojoj gine jedan za sve i svi za jednog, a svi i jedan za ono što im je zajedničko, a to je ujedinjena, nedjeljiva otadžbina i njena nezavisnost i sloboda.

Ko pozna našu slavensku, a naposе jugoslavensku povijest, a nije se odrekao zdrava razuma i poštena srca, taj mora da uvidi da je prvi decembra, u koji slavimo

Dan Ujedinjenja
Srba, Hrvata i Slovenaca
najljepse, najdostojnije ljudskog dostojanstva i najveličanstvenije što su Hrvati, Srbi i Slovenci učinili otkad ih Evropa i čovječanstvo broji među ljude.

Nj. Vel. KRALJ PETAR II.

Da smo došli do Ujedinjenja neposredni je činilac naše Oslobođenje, a da je bilo izvojšteno Oslobođenje, bila je uzrokom božanska inspiracija Doma Karađorđeviča i divovsko herojstvo srpske vojske, u prvom redu, sa njenim vrhovnim komandantom, besmrtnim, viteškim Kraljem, Aleksandrom I. Karađorđevićem. Što nadođoše i drugi faktori koji su sudjelovali jugoslavenskom Oslobođenju i Ujedinjenju, ne mogu se potcijeniti, ali ostaje neoboriva istina ovo: da ne budu učinili dva genija jugoslovenstva, Petar I i Aleksandar I sa svojom herojskom vojskom, ono sve što su u nadčovječnim naporima izveli, a što im je kulturna Evropa priznala sa udivljenjem, što bi nam bila mogla dati i pobjeda Antante i Pariška konferencija, pa ko bi se bio nopće na nas i osvrnuo, kad je 1918 svršio rat i kad su pobjednici — Antanta sa Amerikom — diktirali uvjete miru?

Kad sugnaši delegati došli u Pariz da zasjednu i udjela uzmu na konferenciji mira, koje su argumente mogli da iznesu sebi u prilog? Djela, i jedino djela, koja su pomogla pobjebi Antante; djela i djela, sa kojima su kroz šest dugih godina ratovanja, od 1912 do 1918, izvojevan Oslobođenje i Ujedinjenje svih Srba, Hrvata i Slovenaca, kako je srpska skupština u Nišu, još godine 1914 — 7 decembra, bila zaključila, odobrivši odluku ondašnje srpske kraljevske vlade koja glasi: »da smatra kao svoj najglavniji i u ovim sudbonosnim trenucima jedini zadatak da obezbedi uspešan svršetak ovog velikog vojevanja, koje je, u trenucima kada je započeto, postalo ujedno borbom za oslobođenje i ujedinjenje sve naše neslobodne braće Srba, Hrvata i Slovenaca.«

Kada je Italija navijestila rat Austriji, pokušala je Austrija da napravi separatni mir sa Srbijom. Srpska vlada je odbila pokušaj Austrije, pa je opet u Nišu dala izjavu god. 1915, 10 avgusta »da Srbija sa saveznicima hoće da vodi borbu za oslobođenje i ujedinjenje srpsko-hrvatsko-slovenačkog naroda«.

Besmrtni Ujedinitelj, kad se je kao prijestonasljednik povratio sa putovanja u savezničkim zemljama na Krf među svoju vojsku, 7 aprila 1916, izdao je proglas, u kojem veli: »Naši su saveznici voljni da nas u ovoj velikoj borbi snažno pomognu da Srbiju stvorimo velikom, te da obuhvati sve Srbe i Jugoslovene, da je učinimo silnom i moćnom Jugoslavijom, koja će opravdati dosada prinete žrtve i odgovoriti zahtevima novoga doba«.

To su uzvišene misli, provedene u djela džinovskim žrtvama legendarnih heroja, i tim djelima imamo da zahvalimo i uvijek da zahvaljujemo svi Hrvati, svi Srbi i svi Slovenci što možemo da slavimo, ako hoćemo i u boljoj budućnosti, prvi decembra kao dan Ujedinjenja.

Bez Oslobođenja i bez Ujedinjenja što bismo i gdje bismo bili dana prvog decembra godine hiljadu devet stotina trideset i devete?!

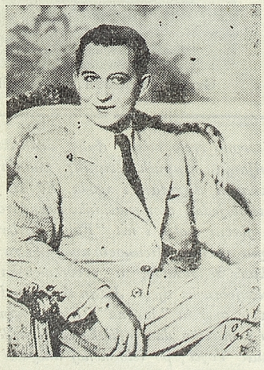
Dr. M. P.

SVEČANI DOČEK BANA Dr. I. ŠUBAŠIĆA

Na putu kroz Dalmaciju ban Dr I. Šubašić posjetio je mnoga mjesta među kojima je u nedjelju Biograd, Nin, Preko kao i još neka manja mjesta, te je u 3·30 sati stigao sa svojim automobilom preko Martinske u Šibenik.

Naš je grad, kao i cijela Dalmacija, u dočeku Bana dao vidnog znaka svoje radosti. Šibenik je cijelog dana bio u svečanom raspoloženju sav iskićen plemenskim i državnim zastavama, kojima je cijelo građanstvo bez razlike prvi put u svojoj sredini pozdravilo svog Bana, koji je već svojim dosadanjim radom pokazao, da mu je jedini cilj dobro Hrvatske i Jugoslavije.

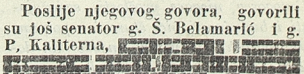
Cijela gradska obala bila je ispunjena velikim masama svijeta. Na pristaništu u luci Ban je bio pozdravljen od kom. mjesta generala Damjanovića i komandanta Morn. kom. kap. boj. broda Tomića i prestavnika svih crkvenih i civilnih vlasti, te povjerenika gr. Općine g. D. Vidovića, koji Mu je u ime cijelog pučanstva zaželio dobrodošlicu. Poslije toga je dr Šubašić sa pratnjom prešao na terasu hotela

»Krka« odakle je sakupljenom mnoštvu naroda održao govor u kojem je rekao:

»Dragi Šibenčani! Teška borba dovela je ne samo do slobode Hrvatske nego i Jugoslavije. Naše vođe koji su mrtvi, a čiji duh među nama vječno živi, i naš živi vođa kao što je Dr V. Maček, u svom odricanju i žrtvama služe kao svjetionici i pobjednici koji su izvojevali slobodu borbom kroz tamnice. Sporazum koji je izvojštio hrvatski narod i politička zrelost srpskog naroda rodio je onoga bana, koji se ponosi moći i slavom Hrvatske. I ako imamo još mnogo da radimo i ako smo siromašni u ovom kršu, konstatiram da su naše snage jače nego ikada, konstatiram da trebamo pokazati jaku konstruktivnost u državi i zajedničkoj otadžbini Jugoslaviji. Dok Evropa proživljuje teške dane, mi manifestiramo ono što čovječanstvo traži vjekovima, a to je mir u kojem ćemo razviti svoju snagu. Ja Vas pozdravljam i kličem: Hvala i živjeli«.

Poslije njegovog govora, govorili su još senator g. Š. Belamarić i g. P. Kaliterna,

Poslije toga serviran je u salonu hotela »Krka« ručak, a na večer Ban dr Šubašić otputovao je za Trogir.

Za jedinstvo

naše države i za konstruktivan rad izjašnjuju se sve ugledne ličnosti našeg javnog života. Ove izjave značajne su ne samo po tome što padaju uoči našeg državnog i nacionalnog praznika, nego još više što naročito ističu jednu određenu liniju naše unutrašnje politike, koja nailazi na puno razumijevanje i odobravanje kod svih koji trijezno i realno gledaju na naše prilike. Pitanje koje je sporazumom ostalo donekle otvoreno, ovakvim se shvatanjem samo od sebe rješava:

Dan državnog ujedinjenja slaviće se sutra, možda skromnije nego prijašnjih godina, ali s čvrstim uvjerenjem, da je fakat od 1 decembra 1918 godine jedna nužda našega života, zahtjev naše nacionalne egzistencije, ali i takva činjenica koja nas zadovoljava i na koju s radošću gledamo.

širite Novu tribunu

U ova tri posljednja mjeseca, sticajem svjetskih i domaćih prilika, iskrsavaju pred nama krupni životni problemi, nižu se jedním za drugim, i naši odgovorni faktori kao i naše mase treba da ih spremno rješavaju. Iukoliko je teže vrijeme u kojemu smo, utoliko je i nužda veća da ne pravimo pogreške. Izjave odgovornih lica koje su pale prošlih dana, jedna u Nišu a jedna ovdje u Šibeniku, razbijaju svaku sumnju i čine vedrim naš pogled u budućnost.

Prelazimo preko pojedinačnih nezgodnih ispada [redacted] i konstatujemo sa zadovoljstvom činjenicu da je vjera u državno jedinstvo jača, da se za nju zalaže sve što vrijedi, i da je to najbolja garancija za srećnu budućnost naše Jugoslavije, naše zajedničke otadžbine, koja se je rodila u istorijskom momentu 1 decembra 1918 god.

„Hrvatski dnevnik", trogirski lavovi i talijanska javnost

Jugoslavenska pošta donosi:

Cijelokupna talijanska štampa od 21 novembra prenijela je vijest »Hrvatskog Dnevnika« o trogirskim lavovima. Vijest je donijeta na najvidnijim mjestima i sa velikim crnim naslovima. I talijanski radio posvetio joj je punu pažnju i prenio je u cijelosti.

U vijesti se kaže da Hrvatska i Trogir traže kaznu za počinitelje ovoga djela, kao i za one koji su inicijatori ovoga skrnavljenja. Na kraju se kaže da pojedine trogirske ustanove, među kojima i manastir sv. Nikole, traže otštetu u visini od od 2 miliona din.

Možda bi ova vijest prošla neopaženo kao i tolike druge da joj »Hrv. Dnevnik« nije dao jedan specijalni kolorit. Vijest o započinjanju istrage i kažnjavanjima krivaca u tzv. trogirskoj aferi. proizvela je ogromno iznenađenje u Italiji. Ko poznaje prefinjene sentimente talijanskog naroda, razumjeće da je u iznenađenju bilo i radosti. Ali se isto tako može reći da nikome da-nas nisu padali na um trogirski lavovi, kad se rješavaju kud i kamo značajnije stvari. — Stoga talijanska štampa nije donijela nikakvog komentara ovom događaju.

Povodom obnavljanja trogirske afere ovdje se stiče utisak da se radi samo o raščišćavanjima između Hrvata i Srba, ali da sama stvar nema nikakav osobiti značaj. Uostalom odnosi između Jugoslavije i Italije solidno su bazirani na sporazumu od 25 marta 1937 godine. Šta više talijanska štampa i njeni politički pretstavnici posljednjih godina bezbroj puta su podvukli da su obostrane nesuglasice u prošlosti bačene u zaborav. Prijateljstvo između Jugoslavije i Italije danas je solidno i na zajedničkom nebu nema oblaka. Ako je inicijativa Hrvatskog Dnevnika« u pogledu trogirske, već davno zaspale, afere imala slične ciljeve, onda je bila bespredmetna, a ako je imala neke druge, onda je u najmanju ruku bio rđavo stilizovan tekst u kojem se izrazio »Hrvatski Dnevnik«.

Pristaše HSS ne mogu biti članovi „Hrvatskih skauta" i „Domobrana"

Tjednik »Samoborac« objavio je odluku vodstva HSS o tome, da pristaše istog ne mogu biti članovi »Hrvatskih skauta« odnosno »Domobrana» Već dulje vremena postoji organizacija »Hrvatskih skauta«. Ta organizacija, ima zadaću, da samo odgojno djeluje među mladeži, te iako se želi prikazati da je vjerna hrvatskom seljačkom pokretu, ipak je u stvari protunarodna, što je osobito potvrdila mijenjanjem svog dosadašnjeg imena u »Domobran» . Upozoruju se i obavješćuju sve pristaše HSS, da ni jedan pravi pristaša ne može biti članom skautske organizacije. Ko i nadalje ostane u skautskoj organizaciji isključ ić e se iz organizacije HSS.«

„Osservatore Romano" donosi opširan članak, u kojemu se veoma povoljno komentiraju naše prilike. Glavna karakteristika današnje vlade Cvetkovića nalazi u nastojanju da se postepeno vrati zemlja u normalne političke prilike i da se oko Krune okupe svi S.bi, Hrvati i Slovenci. Predsjednik vlade vratio je zemlji mir i poredak, koji je bio ugrožen. Vlada Cvetkovića znači povratak jednog liberalnog režima i pristupanje rješavanju hrvatskog pitanja. Interesi zajedničke države Jugoslavije zahtjevaju pravdu i jednakopravnost za sve Srbe, Hrvate i Slovence. Bilo je izazova i incidenata, koji međutim nisu izazvali zabrinutost, ali je vlada, a naročito Hrvati, koji su u vladi, primjenila oštre mjere, da ih suzbije.

Zatim se naglašuje, da kao dokaz solidarnosti Srba i Hrvata može da posluži i prvi posjet vođe Hrvata dra Mačeka Srbiji, prigodom krsne slave predsjednika vlade Cvetkovića. Zatim se govori o obavljenim senatorskim izborima i podvlači se što su od Kralja imenovani za senatore predsjednik vlade Cvetković i potpredsjednik dr. Maček, što znači priznanje politici vlade. U Jugoslaviji održat će se za kratko vrijeme izbori za parlamenat, za Hrvatski sabor banovine Hrvatske, i općinski izbori. Politički život Jugoslavije nalazi se na prekretnici i može se očekivati, da će rad vlade dati najbolje rezultate ne samo u pitanju unutrašnje konsolidacije, već i na internacionalnom području, te da će Jugoslavija poslužiti kao faktor mira u balkanskom kompleksu i doprinjeti, da se sačuva mir i na taj način ovaj dio Istočne Evrope ostane izvan evropskog sukoba.

Novi šef informativnog otsjeka C. P.

Za novog šefa informativnog otsjeka Centralnog presbiroa postavljen je pred nekoliko dana g. Kosta Krajšunović. Taj je položaj ranije pokrivao sadašnji šef Centralnog presbiroa g Boško Bogdanović.

Počasnim građanima Dobrote

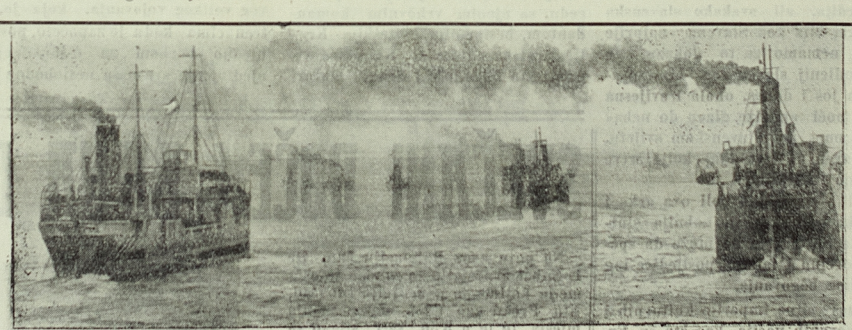
izabrani su pretsjednik vlade D. Cvetković i potpretsjednik dr. V. Maček.

„Hrvatska straža" donosi:

Zaključci sjednice sveučilišnog senata službena su tajna pa je čudo da „Jutarnji list" donaša zaključke koji su neistiniti. Iz redova sveučilišnog senata je javljeno da su svi zaključci bili jednoglasni i da nije istina da je isti zaključio ono što piše „Jutarnji list" već je zaključio da se autonomija hrvatskog sveučilišta čuva neokrnjena.

„Hrvatski dnevnik" javlja:

Odlukom bana Banovine Hrv. otpušten je iz službe g. dr. Tonković liječnik iz Imotskog, odlukom istog premješten je iz Imotskog u Metković Mate Zoričić za kotarskog pretsjednika, a mjesto njega postavljen je Bogoslav Kukulić iz Metkovića.

Grupa engleskih trgovačkih parabroda koji u konvojima praćeni ratnim brodovima prelaze ocean.

POVODOM" MIĆUNOVE ANTOLOGIJE"

Skoro sav svoj književni i pjesnički rad Mićun Pavićević je posvetio svojoj užoj domovini — Crnoj Gori. " Crnogorci u pričama i anegdotama" , dvadesetčetiri objavljene i dvije neobjavljene knjige, najistinitiji su i najpozitivniji snimci crnogorske istorije, filozofije, jezika, epike i etike. Svako proučavanje Crnogorca, njegove prošlosti, sadašnjosti i budućnosti, biće šturo i nepotpuno bez sjajnih Mićunovih anegdotskih dokumenata. O njima su do danas napisane mnogobrojne studije, iscrpne i objektivne, komentari, prikazi, bilješke i ilustracije; ali, ja vjerujem : da još nije rečena prava i posljednja riječ! To je neiscrpno vrelo misli, duha, dramskog odvijanja krupnih i sitnih, znanih i neznanih, događaja i zgoda. Kao što je Gete-u jedan momenat, iako legendaran bio glavni motiv i nit "Fausta" , bezbrojne varnice Mićunovih anegdota razbuktaće se, nekada, u svevremenska i svečovječanska djela. Jedan skroman dokaz je opereta "Jovana" ; libreto napisao i muziku dao češki kompozitor Jaroslav Vogel ; po istoimenoj anegdoti iz osme knjige " Crnogoraca u pričama i anegdotama" . Češka štampa je sa oduševljenjem primila novu operetu i glasno podvukla obilje pravog slavenskog izražaja, koji se naročito propeo i konkretizovao u Crnim Brdima. Tu je Mićun ono što je iskonsko i suptilno dao preko Vogla, muzičkoj umjetnosti.

Mićun je anegdoti kod nas dao rang književnog stvaranja. To je na ustaljeno i konzervativne kalupe djelovalo kao buk planinskog izvora i svuda je pozdravljen sa simpatijama i rijetkim oduševljenjem. Novo, jedro snažno i originalno! Naročito je prevođen od: prof. Gezemana, prof. Murka, Urbania, Roda Roda, Baljmonta, prof. Barbuleska, u novije vrijeme Hrista Vakarelskog, i mađarskih i poljskih slavista. A to je samo - početak! Kod nas je stručna i dnevna štampa punila stupce Mićunovim anegdotama, poglavito u Hrvatskoj i Sloveniji.

Da su anegdote pjesničko čedo, to će osjetiti svaki, i najprosječniji, čitalac. Neću reći sve, ali veliki dio, naročito onih koje su daleko od piščevih uspomena na dvor i bivše upravljače, prave su pjesme u prozi, snažne i rijetke u našoj književnosti.

Uopšte, sav književni rad Mićuna Pavićevića nosi nešto specifično u sebi; nešto zdravo, samoniklo, nesvakidašnje. Nema posrtanja, lutanja, traženja pravaca i izražaja; sve je u transu, krvi i zanosu; doživljeno i čitavim bićem stvoreno!

*

Tek je ugledala dana "Mićunova antologija" . Vjerujem da će i za najbolje poznavaoce njegova života i rada ovo biti - pravo otkrivenje! Tu je Mićun - pjesnik! Od najranije mladosti do

RATNA SITUACIJA.

Težište rata je u trgovini,

borba se vodi na moru.

Na zapadnom frontu nije bilo većih borbi. Bilo je sukoba manjeg opsega, u kojima su upotrebljeni po prvi put metci koji stvaraju dim. Jaka utvrđenja kao i nevrijeme ometaju operacije većeg stila.

U borbama na moru nastavlja se torpedovanje ratnih i trgovačkih brodova, a još više strada ih od magnetskih mina. Iznalaze se načini da se oslabi ili čak onemogući dejstvo ovog novog ratnog oružja. Pri torpedovanju brodova ne poštuju se, kaže se u pojedinim zvaničnim izvještajima, propisi međunarodne konvencije iz 1907 godine. Torpedovanje se obavlja bez objave i primjenjuje se bez razlike na sve brodove. Broj ljudskih žrtava velik je, a tonaža potopljenih brodova prešla je 100000 od kojih pola neutralnih. I vrijednost potopljenog tereta vrlo je velika. Za sve štete zaraćene strane optužuju jedna drugu. Prema posljednjim vijestima, u toku jednog dana potopljena su tri engleska broda, među kojima i krstarica Raval-Pindi, blizu Islanda, a tako i krstarica London i švedski brod Gustav Rajter.

Težište rata je u međunarodnoj trgovini. Engleska i Francuska sprovešće blokadu. Zabranjuju njemački izvoz. Od 4 decembra biće zaustavljeni svi brodovi koji bi nosili njemačku robu Ove mjere francuska vlada obrazlaže postupkom Njemačke koja da je prekršila ugovor o međunarodnom pomorskom pravu, koji je i sama potpisala.

Između Finske i Rusije odnosi su zaoštreni. Sovjeti izjavljuju da će, »u slučaju nove finske provokacije odgovoriti vatrom na vatru«.

Najmirnija je situacija na Balkanu. Još najviše pesimizma bilo je u izjavi pretsjednika grčke vlade g. Metaksisa, koji, i pored konstatacije da je zemlja u dobrim odnosima sa susjedima, naročito sa Turskom i Italijom, izjavljuje da treba biti na sve spreman. U ovom ratu vidi za sve zemlje kraj jedne civilizacije, svršetak jedne epohe, poslije koje će doći nova. Grčka će se vratiti na pred ratno.

Talijanska štampa smatra da je situacija najpovoljnija na jugoistoku Evrope. Vjeruje u mogućnost obrazovanja balkanskog bloka za očuvanje mira. Tri činjenice povoljno utiču na mir na Balkanu: obrazovanje nove rumunjske vlade, izjava gosp. Čakija i aktivnost italijanske vlade.

Širite N. TRIBUNU

Proslava ujedinjenja Srbije i Crne Gore

Na Cetinju je na vrlo svečan način proslavljeno ujedinjenje Crne Gore sa Srbijom. Bila je otsluženа svečana liturgija, poslije iste održana je sokolska akademija, kojoj je prisustvovalo činovništvo vojne i civilne oblasti i mnogobrojno građanstvo. Na istoj je g. P. Uskoković održao govor o ujedinjenju Crne Gore sa Srbima i kako su na taj dan pred 21 godinu dvije slobodne kraljevine Crna Gora i Srbija, snažno manifestovale svoju volju da, poslije dugogodišnjeg mučeništva, postanu jedna država, jedno biće i jedan duh. U svom govoru osvrnuo se na proglas cetinjskog odbora u kojem kaže kako su Crnogorci dovršili velike krvave borbe najstrašnijeg svijetskog rata i da je tada sinula sloboda i pravda. Zatim je govorio o velikoj narodnoj skupštini u Podgorici na kojoj je također proklamovano ujedinjenje istih krajeva, a poslije nekoliko dana ostvareno ujedinjenje Srba, Hrvata i Slovenaca, u veliku slobodnu jugoslovensku Kraljevinu. Akademija je završena klicanjem jedinstvu, Kralju i Kr. Domu.

Nikšić i Trebinje također su na vrlo svečan način proslavili dan ujedinjenja.

Prof. M. Ilić protiv bos. herceg. autonomije

Profesor g. dr M. Ilić u svom listu »Napred« piše:

»Prema današnjim zastupnicima ove ideje, upravo interes cjeline zahtjeva da Bosna i Hercegovina obrazuju zasebnu jedinicu koja bi, pored srpske, hrvatske i slovenačke kao posebnih, imala na neki način opšti i jugoslavenski karakter. Želimo da konstatujemo svu neosnovanost pridavanja jugoslavenskog karaktera toj četvrtoj zamišljenoj jedinici. Jer opšti karakter, koji nemaju ostale tri jedinice, ne može po prirodi stvari imati ni ta četvrta. A što se tiče isticanja jugoslavenskog karaktera te zamišljene četvrte jedinice, ne smije se zaboraviti da su i one tri jedinice, iako označene srpskim, hrvatskim i slovenačkim imenom, u isti mah i jugoslovenske.

Pored mišljenja o stvaranju četvrte jedinice, čuje se i mišljenje da se treba zadovoljiti stvaranjem Banovine Hrvatske, a ostali dio zemlje ostaviti onakav kakav je u cjelini da se ne bismo, kako neki kažu, i dalje cijepali. Ovo mišljenje potiče iz potpunog nepoznavanja i neshvaćanja stvari, jer ako bi obrazovanje Banovine Hrvatske pretstavljalo cijepanje cjeline, onda ni do te banovine nije trebalo da dođe, a ako ne pretstavlja cijepanje, onda ni obrazovanje Banovine Srpske ne može značiti cijepanje cjeline.«

ŠIBENIK

RADI PREOBILNOG MATERIJALA i ovaj put morali smo ispustiti mnogo važnih stvari kao i lokalnih. Splitske vijesti, koje do zaključenja lista nijesu prispjele, jer smo radi državnog praznika 1. decembra morali izdati list dan ranije, nismo također mogli donijeti.

Sokolsko društvo Šibenik

Prigodom proslave 1 Decembra, prisustvovati će ujutro u 10 sati svečanim blagodarenjima a u 11.30 sati održati će svečanu sjednicu. Na večer biće priređena večernja Akademija na kojoj će držati proslov dr. Toma Mimica. Poslije akademije nastavlja se ples.

SPOMENICA G. BANU

Prigodom primanja deputacija u gr. Općini, predata je g, Banu spomenica, koju je predao pretsj. Udruženja trgovaca g. Bolanča. U spomenici se iznosi kako je Šibenik kroz posljednjih 20 godina zapostavljen u svakom pogledu, a to je zbog toga što ga Beograd nije mogao predobiti za svoju politiku, pa se u istoj kaže kako je za neke druge gradove uloženo nekoliko miliona dinara za podizanje mnogih zgrada i popravljanje ulica. Govori također o drvenoj obali koja kvari izgled gradu i traži se da ubuduće bude ravnopravnost za sve lučke gradove. U spomenici se govori o potrebi isušenja bara i pličina da bi se tako dobio veliki kompleks dobre obradive zemlje i da bi se seljaci oslobodili malarije.

BAN G. dr IVO ŠUBAŠIĆ, prilikom svog boravka u Šibeniku, posjetio je bolesnog narodnog zastupnika g. Danu Škaricu, svog druga sa Solunskog fronta, i zadržao se s njime u razgovoru preko 1 s. Poslije toga Ban je primao u Općini prestavnike raznih društava i organizacija, koji su mu iznijeli svoje molbe i želje.

† MARY TURINA ROĐ. RUBINICH

supruga g. kap. Nike Turina uvaženog šefa Lučke kapetanije u Šibeniku, poslije duge i teške bolesti preminula je u Gospodinu u četvrtak u jutro.

Sušačke »Primorske novine« donašaju:

Jučer poslije podne u 4 sata pokopana je na Trsatu gospođa Mary Turina, supruga Nikole Turine, lučkog kapetana u Šibeniku.

Mnogo prije početka sprovoda sakupilo se pred mrtvačnicom brojno građanstvo, koje je došlo, da dobroj pokojnici oda posljednju počast i da je isprati na vječni počinak.

Veliki broj vijenaca i duga povorka u sprovodu, u kojoj su pored ožalošćene porodice sa rodbinom sudjelovali i mnogi prijatelji, familija Turina, Rubinich i Cosulich iz raznih društvenih slojeva u Sušaku i Rijeci te ostalim primorskim mjestima, dokazali su koliko je poštovanje u našim krajevima uživala pok. Mary Turina.

*

U pokojnici, čiju je nit života prerano prekinula smrt, gubi kap. Niko Turina svoju milu drugaricu, a gđa Rina Cosulich, gđica Nuci i gosp. Nikica Turina svoju dobru majku, kojima ovim putem izrazujemo svoje toplo saučešće. Neka je pokojnici laka zemlja.

Počivala u miru!

Dječje obdanište

U Crnici otvara se obdanište za djecu od 3—6 godina. Isto će voditi Časne sestre koje će davati časove iz glazbe i njemačkog jezika.

Organizovanje nacion. omladine

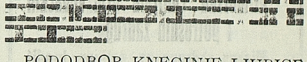
Jug. Akademski klub sazvao je u nedjelju osnivajuću skupštinu svoje srednjoškolske sekcije, kojoj je prisustvovao veliki broj jugoslovenskih nacionalista učenika svih mjesnih srednjih škola. Tom prilikom određen je budući rad i stav srednjoškolaca nacionalno orjentiranih.

ŠIBENSKI PEKARI uputili su molbu da bi im se zbog poskupljenja brašna dozvolila povišica cijene kruhu za 25—50 para po kilogramu.

G. L. TRATNIK promaknut je za višeg kontrolora pošte.

NARODNA ŽENSKA ZADRUGA priređuje u subotu 9 o. mj. u Oficirskom domu Nikoljinsko zabavno veče.

U NEDJELJU POSLIJE PODNE namjeravali smo izdati posebno izdanje našeg lista,

PODODBOR KNEGINJE LJUBICE U ŠIBENIKU održao je 25 o. mj. u Oficirskom domu čajanku koja je dobro uspjela. Prisustvovao je veliki broj građana,

...relog doba, „kada se više osjeća moz...om nego srcem". Preovlađuje revolu...ionarna i misaona lirika. Nije ugušena i mirna, laka, kao: "Veče u Mora...kom manastiru", "Krvava je", "Hajdemo dušo", "Sjećanje" itd. Antologija je zapravo krvavo putešestvije kroz život Mićuna - pjesnika. Pjesnika buna i istine! "Brate" bi bila jedna od najizrazitijih. Ne može se preći preko trapantnog, revolucionarnog, krika nažalost i ljude u "Ludakovoj ispovjesti" i tragike, koja boli do kostiju, u "Božić tuđini". Dah i mah Micunove raz...uktale, "divlje" snage ovdje je dobio puni izražaj. Ima ih i sa karakterom ličnog obračuna, ali ne novinarskog Miroslava Krleže, ni mlakog u ovom slučaju beskrvnog, inače buntovnog i slavnog Đure Jakšića:... "Steko samsebi u rodu glas"; nego:

"Bjesomučni i mahniti
Srokću puni gnjeva, jeda;
Jedni gladni, drugi siti;
Al' ni jedan ne ujeda. ...
— — — — — —
I kad vide da ja holo
Idem ... krćim cilju pute:
Rasturi se njino kolo,
Rep podviju i - ućute! ...."

*

Kao građanin i činovnik obišao je skoro svu Jugoslaviju. Borcu, pjesniku pravde i istine, rastrovali su i rezali srce i tim krvavim vrutcima natočene su najsočnije čaše Mićunova stvaranja, u pjesmi ili priči svejedno. Pustinjak i sirak, rođen "bez bešike na tri prečešljike", od oca Mikaša Musina, nadničara i narodnog guslara, u doba despotske vladavine sa svim njenim tradicijama i inkvizicijama, pjeva - pjesme bola i socijalne pravde!... Razbija bajke i stvara nove junake, prave junake, plebejce bez roda i doma. Njegovi junaci rađaju se diljem Crne Gore ne samo - kao kod Njegoša i svih dvoru bliskih - na malom sektoru plemenske i rođačke povezanosti. Tu su primjeri, pored "čojstva i junaštva" i - nečojstva i nejunaštva! Zatim pensije i revizije! Itd. Veritas ist odiosa! Sve je lo bolno kosnulo ostatke feudalnog, da tako kažem, i despotskog gospodstva Crne Gore, Val fame i laži prelazi i zapljuskuje mimo političkih granica Crne Gore. I nažalost, ima svoj efekat!... I tako, od početka do danas, "lome" i "ruše" Mićunov literarni rad, jedni krozličnu, drugi političku, prizmu; svaki sa svoje strane, kako koji zna i umije.

Među njima nijesam ni ja ma da plebejski sin, zauzimao posljednje mjesto, iako, priznajem nijesam ni jedan njegov redak pročitao bio.

Mićun je, bez obzira na to, "čela vedra razapeo jedra, po pučini i po mješavini" i vaskrsao ponovo Crnu Goru, onda kada se preko njene slave slagala sve deblja koprena zaborava. Neka mu je čast i hvala!

Zagreb, novembra 1939

Radomir Vujović, doktorand prava

UMRLI U ŠIBENIKU; Paić Frane pok. Petra, Bronić Ivan i Augenti Antun, Antunov.

VJENČANI U ŠIBENIKU: Slavka Ivić i Franc Cvek.

„Veliki gest" malog čovjeka.

U maloj seoskoj općini X. postigao mali čovjek, zanatom trgovčić, veliku čast:

[redacted]

Sad je vrijeme, pomisli on, da pokažem mjesnom učitelju svom političkom protivniku svoju moć, neka upamti ko je i što je g. pretsjednik.

I čekao je zgodu. Ona je brzo i došla. Odličnom mještaninu umro vrijedan sin, đak. G. pretsjednik zna, da će i učitelj na sprovod za svojim bivšim odličnim đakom, a naravno uslijed toga izostaće toga jutra školska pouka. Kako je i obitelj umrlog đaka protivno politički nastrojena, g. pretsjednik trlja ruke, jer će jednim hicem ubiti dvije ptice: pokazati svoju moć učitelju i ujedno spriječiti uveličanje sprovoda svom političkom protivniku. Sjedne i dan prije sprovoda napiše i otpravi pismo ovog sadržaja (otprilike):

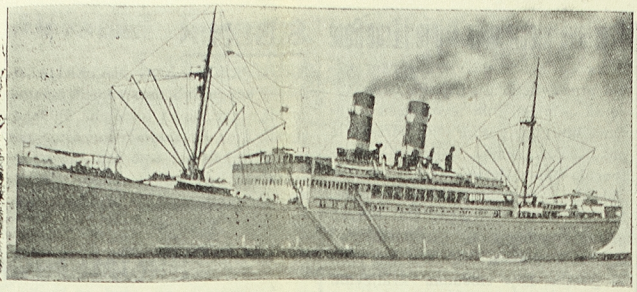
»Upozoravam Vas g. učitelju, da je sutra u jutro u subotu (a to je bio dan kad se je imao obaviti sprovod) dan školske pouke, koju Vi u nijednom slučaju ne smijete napustiti jer bi u tom slučaju morao proti Vas najenergičnije postupati. Toliko Vam javljam kao prijatelj, koji Vam ne želi zla",

Učo primi, pročita, nasmije se »velikom gestu« i nikom ništa. Djeci u školi kao obično u sličnim slučajevima reče, kako sutra u jutro ne će biti pouke s tog i tog razloga, ali da se taj gubitak nadoknadi pouka će biti poslije podne, kad bi morao biti praznik.

Sutradan bilo je na sprovodu uz učitelja i čitavo mjesto, pa nije valjda mogao manje ni g. pretsjednik. Kad je vidio da njegovo »upozorenje" nije imalo efekta, njegovo blijedo lice dobi zelenu boju, pa na pola puta napusti sprovod, da u svojoj trgovini razmisli o onome što sad ima poduzeti.

[redacted]

Primorska Centrala proizvođačkih i potrošnih zadruga
Mjesna zadruga za poljopr. kredit
Transportno-konzumna zadruga
Proizvođačko-potrošna zadruga
SPLIT

Veliki nizozemski parobrod »Simon Bolivar« od 8000 tona bio je pred par dana pred engleskim obalama žrtva mina.

Prva parada pred novim fašističkim partijskim sekretarom g. Muti-em.

Veliki prijem sovjetske privredno-trgovačke delegacije u Berlinu. S lijeva na desno: njemački državni sekretar Keppler, njemački artilerijski general prof. dr. Becker. Gauleiter Bohle, sovjetski poslanik u Berlinu Škvarcev, sovjetski komesar Tevosjan, poslanik Ritter, iza njega general Savčenko, sasvim desno njemački kontradmiral Witzer.

Trgovina mode „a la ville de Paris"
Jakša Žuljević - Split
Specijalna prodaja muške pom. robe

„TVOKAPS"
Tvorničko skladište kapa i šešira na veliko i na malo. — SPLIT (Filijala Šibenik)

Sovjetska intervencija

Intervencija sovjetske vlade snažno je odjeknula u inostranstvu i kod nas, osobito radi tolikog naglašavanja nacionalne note od strane boljševika. Kao po komandi po cijeloj Sovjetskoj Unijl držani su bezbrojni mitinzi na kojima se toplo pozdravljalo oslobođenje jednokrvne braće; sovjetska štampa bila je puna članaka posvećenih nacionalnim temama, pod krupnim naslovima: »Snažan talas patriotizma«, »Ispunićemo svoj sveti duh« i slično.

Nacionalni stav sovjetskih vlastodržaca kod nas je pobudio izvjesne nade u vraćanje Sovjetske Unije na slovenske i nacionalne staze. I kod nas i u inostranstvu govorilo se i pisalo da je politika današnje Rusije ne boljševizam, nego panslavizam; da se Sovjetska Unija nalazi u evoluciji od internacionalizma ka nacionalizmu i dr.

Prilike u općini Oklaj - Promina

Općina Prominska ima ovih dana primiti Din 1,500.000 od ministarstva finansija, a za račun taksa i trošarina zbog društva »La Dalmatienne«. Pošto općina nema nikakovih dugova, to je općinska uprava odlučila cijeli ovaj iznos upotrebiti u podizanje poljoprivrede i za uvađanje racionalnog gospodarstva. Sazvano je općinsko vijeće, i donio zaključak kako se navedeni iznos ima utrošiti, a općinska uprava je formulirala svoj program za odobrenje na vijeću, te je odredila pojedine iznose za vinogradarstvo voćarstvo, stočarstvo, ratarstvo, pčelarstvo mljekarstvo, zatim za osnutak zadruge naprednih livadara, za pomoć zadrugarstvu, za školovanje poljoprivrednih đaka itd.

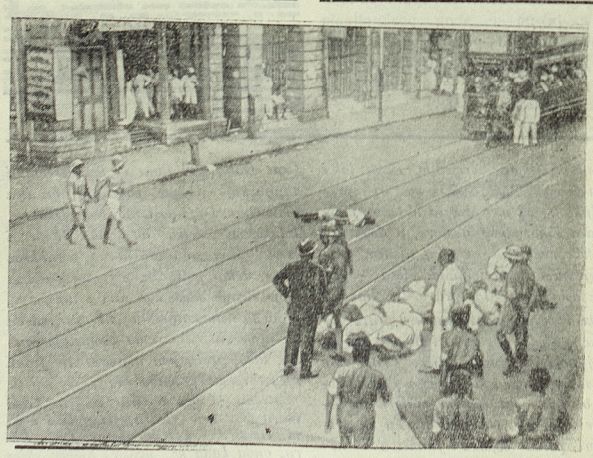
Smrt sokolice

Kaštel Sućurac, 27-XI-1939

U najranijoj mladosti rastala se s ovim svijetom uzorna naraštajka, Bosiljka Jerčić. Prerana smrt dobre sokolice dirnula je sve u mjestu, što je potvrdila i mnogobrojna pratnja mještana.

Najviše su bili dirnuti pripadnici sokola, jer su je vrlo dobro poznavali videći u njoj uvijek i samo vrline. Pogrebu je prisustvovalo sve članstvo i naraštaj. Šest mladih naraštajaca nosilo je okićeni lijes a šest naraštajki ga je pratilo sa strane. Na krasnom vijencu bijelio se monogram sokola ispleten od bijelih hrizamtema i ukrašen državnom trakom. Oproštajne govore održali su Bruno Bakotin i zamjenik načelnika, brat Antunović.

Svi pripadnici sokola sa obje zastave, članskom i naraštajskom, odali su poslijednju poštu dobroj rano preminuioj petnaestgodišnjoj sestri.

Slika sa posljednjih protuengleskih nemira u Indiji

Engleski putnički parobrod pred odlazak opskrbljuje se topovskim metcima

Tisak i vlasnik: „TIPOGRAFIJA„ štamparsko novinsko knjižarski zavod, za tiskaru i uredništvo odgovara: direktor Hamilkar Vitaliani, Sibenik